

a osobních mezích práva, rozlišujíc podle toho právo intertemporální (mezičasové), interlokální (mezinárodní a mezimístní) a interpersonální (meziobdobní), jakož i kolise těchto práv.

Zejména stať o mezinárodním právu soukromém jest propracována velice důkladně.

V hlavě o použití práva rozeznává dílo zjištění práva (kritiku nižší a vyšší), jeho poznání a aplikaci.

Kdežto při tvoření práva uplatňuje se prvek volní, hledisko dynamické, jde při používání práva o činnost intelektuální, hledisko statické.

Při poznání práva jde o výklad (interpretaci) buď autentický (legální a usuální) aneb neautoritativní (doktrinální, vědecký).

Aplikace práva je hodnocení konkrétního případu právního podle daného práva. Po interpretaci jest třeba vyšetřiti konkrétní případ právní (konstrukce), načež teprve lze provésti subsumpci, vlastní akt aplikační.

Autoritativní aplikaci provádí soudce. Spisovatel se tu staví proti radikálnímu směru volného nalézání práva.

Problém mezer práva je autoru problémem aplikace, nikoliv interpretace práva a uznání existence mezer práva (přes formální i materiální úplnost pozitivního práva) jest mu požadavkem právní jistoty. Jinak by totiž mohlo docházeti k násilným výkladům práva.

Kdežto při předpisech, nevykazujících mezer, jde při subsumpci o pouhé souzení, iudicium, jde při mezeře v právu o uvažování, arbitrium. Toto může býti vázané (při mezerách rámcových a vymezených) neb i volné (je-li voliti mezi různými možnostmi toho, co má býti).

Rámcové mezery v právu jsou chtěné a vyskytují se u *ius generale* (aplikací generální normy se tvoří speciální odvozená norma) a u *ius aequum*: mezera se jeví v plynulosti pružného pojmu.

Při vymezených mezerách v právu jde o kvantitativní obmezení při aplikaci; jde o alternativy, totiž buď o mnohoznačnost určité normy, neb je-li dáno několik konkurujících norem neb má-li doktrinální výklad pouze negativní výsledek (na př., že z možností A, B, C je vyloučena A).

Při vyplňování mezer jest šetřiti zásady pozitivismu, vyvěrající z požadavku právní jistoty.

Sem spadá i konkurence právních norem. Autor rozlišuje podle právních účinků konkurenci exklusivní, elektivní a kumulativní, podle skutkových podstat pak konkurenci, kde tyto se kryjí, kříží aneb kde jedna skutková podstata jest obsažena v druhé.

Výplně mezer práva však zapadají jak formálně, tak materiálně do práva daného, netvoříce snad nového pramene práva.

Dílo jest vítati nejen jako prvý díl systému, nýbrž zejména pro jeho přísnou logičnost, soustavnost a řadu uplatněných právněfilosofických hledisek, kteréžto postřehy přesahují svým dosahem samotný obor práva občanského.

Dr. S. Bozděch.

CASIMIR SMOGORZEWSKI: LA POLOGNE RESTAURÉE. Paris 1927. Gebethner & Wolff. 360 str. Předmluvu napsal Auguste Gauvain.

V Paříži žijící žurnalista informuje touto knihou politickou veřejnost, v první řadě francouzskou, o vzniku a dosavadních osudech polské republiky.

Již z doby předválečné se datuje dvojí orientace politická: revoluční a oportunistická. Prvou reprezentuje Josef Pilsudski, druhou Roman Dmowski.

Nový polský stát se rodil za těžkých zmatků vnějších i vnitřních. Již v roce 1920 musel sotva ustavený stát hájiti svou existenci proti náporu rudé armády. Pak následovala vzrušující doba plebiscitů a násilného obsazení Vilna a východní Haliče, takže teprve v roce 1923 dosaženo bylo mezinárodního uznání nynějších hranic polských.

Dnes tvoří Polsko stát o 30 milionech obyvatel a dosáhne podle autora za čtvrt století počtu obyvatelstva Francie.

Důležitým politickým faktorem je katolická církev. Katolické obyvatelstvo tvoří velikou většinu;

Polsko nebylo nikdy vehnáno do tak osudového dějinného konfliktu s Římem jako Čechy, nýbrž naopak vždy se těšilo vydatné podpoře kurie. Významny jsou nynější pokusy o katolicisování východních krajů Polska.

K významné pro Polsko otázce židovské zaujímá autor umírněné stanovisko: Uplatňují-li se v židovstvu germanofilské tendence, lze to pokládati za přirozený egoismus a nelze proto židovstvo en bloc (čítající 2,700.000 duší) vyřazovati ze spolupráce politické.

Zevnější konsolidace Polska učinila značné pokroky. Od míru řížského jsou vztahy polsko-ruské dosti klidny, s Francií a Rumunskem je Polsko svázáno vojenskými konvencemi, s četnými dalšími státy uzavřelo Polsko (mimo s Litvou) smlouvy o povinné arbitráži. Od Německa nebylo ovšem možno dosíci garancii západních hranic Polska po vzoru »paktu rýnského«.

Od několika let přestalo Polsko býti »stálým klientem Ženevy«, jak nazýváno pro časté konflikty, do nichž musela zasahovati Společnost Národů.

Vnitřní politika polská trpí obecnou »krisí parlamentarismu« se všemi jejími příznaky. Puč Pilsudského z května 1926 a jím zaváděné reformy, směřující ku posílení exekutivy na úkor parlamentu, posuzuje autor příznivě. Nepřehlíží však sílící hnutí konservativní a monarchistické.

Knihy obsahuje hojně odkazů na současnou politickou literaturu, řadu instruktivních mapek a podobizny význačných osob Polska, takže jistě bude schopna vzbuditi značný zájem.

Dr. S. Bozděch.

BIBLIOGRAFIE.

ANGLICKÁ.

- Allen* (G. C.). — Modern Japan and its problems. Allen & Unwin 1928. 226 str. 10/.
- Anderson* (Adelaide M.). — Humanity and labour in China. An industrial visit and its sequel (1923—6). 1928. 285 str. 10/6.
- Augur* (vl. Poljakov). — Germany in Europe. 91 str. 2/6. Peace in Europe. 96 str. 3/6. London, Selwyn & Blount 1927.
- Bagger* (Eugene). — Francis Joseph. New York, Putnams 1927. 572 str. \$ 5.00.
- Barnes* (J. S.). — The universal aspects of fascism. Williams & Norgate 1928. 269 str. 10/6.
- Brown* (W. J.). — Three months in Russia. Labour P. 1928. 189 str. 2/6.
- Brownell* (W. C.). — Democratic distinction in America. Scribner's Sons 1928. 276 str. 10/.
- Burton* (E. De Witt). — Education in a democratic world. Cambridge P. 1927. 15/.
- Cecil* (Viscount). — The cooperation of nations. 1928. 32 str. 1/.
- Chamberlain* (B. H.). — Things Japanese. 5. ed. rev. Routledge 1928. 21/.
- Clarke* (John S.). — Marxism and history. London, N. C. L. C. Publ. Co. 1928. 80 str. 1/.
- Copland* (D. B.). — Studies in economics and social science. Macmillan 1928. 3/6.
- Csekonits* (Elisabeth). — Hungary new and old. 2. ed. Budapest, Csáthy 1927.
- Dalton* (H.). — The peace of nations. A study in international politics. Routledge 1928. 328 str. 5/.
- Dawson* (Edgar). — Teaching of social studies. Macmillan 1928. 8/6.
- Delaisi* (Francis). — Political myths and economic realities. New York, Viking 1927. 463 str. \$ 4.00.
- Dewey* (J.). — The public and its problems. Allen & Unwin 1927. 230 str. 7/6.
- Dietz* (Frederick C.). — A political and social history of England. London, Macmillan 1928. XX-772 str. 7/.
- Dobb* (Maurice). — Russian economic development since the revolution. Routledge 1928. 427 str. 15/.
- Feldman* (H.). — Prohibition. Its economic and industrial aspects. Appleton 1928. 431 str. 7/6.
- Finlay* (J. C.). — Monetary reform. Whitcombe & Tombs 1928. 32 str. 2/6.
- Glaesar* (M.). — Outlines of public utility economics. New York, Macmillan 1928. 18/.
- Graham* (Malbone W.). — New governments of Eastern Europe. New York, Holt 1927. 835 str. \$ 5.00.